

Český jazyk – 9.třída

19.zadání

1. Pravopis- OPIS / práce s chybou, najděte chyby a opravené napište do školního sešitu/

O Antonínu Dvořákovi

Před několika lety jsme vspomely 100 výročí úmrtí jednoho z našich nejznámějších a nejvýznamějších Českých skladatelů. Pocházel z rodu malých živostníků jejichž malé chalupy bývaly rostroušeny kolem Nelahozevsy nad řekou Vltavou. Hudbu studoval na varhaní škole. Často dával soukromně zájemcům hodiny hudby aby uživil sebe a svojí rodinu. Bylo to ale býdné živobití. Skutečný úspěch Dvořákovy přinesly až jeho Slovanské tance. Roku 1892 ho pozvali i do Ameriky, aby zde na základě svých zkušeností vychovával mladé tvůrce hudby. Mezi jeho díly byste mohli nalést i velmi oblíbenou pohádkovou operu Rusalka.

2. Skladba – rozbor souvětí/ souvětí si před on-line hodinou napište do sešitu/

Když se toho pošmourného, šedivého úterý, kdy náš příběh začíná, pan a paní

Dursleyovi probudili, snad jenom mraky na obloze naznačovaly, že po celé zemi se brzy začnou dít věci, nad nimiž budou obyčejní smrtelníci jen překvapeně žasnout.

- úkoly k souvětí **a) urči počet vět, typ souvětí, věty hlavní a vedlejší b) urči slovní druhy u těchto slov ze souvětí (u zájmen i druh):** toto, úterý, že, obyčejní, nimiž, překvapeně **c) urči větné členy:** pošmourného, příběh, probudili, na obloze, po zemi, překvapeně **d) urči mluvnické kategorie:** zemi, šedivého, budou žasnout

3. Věta jednoduchá a souvětí, druhy vedlejších vět

Přiřaďte k vedlejším větám zvýrazněným v jednotlivých souvětích (3.1–3.4) jejich příslušný druh (A–F) a doplňte čárky: (Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zůstanou a nebudou použity.) – do školního sešitu

- a) Mám velký strach že se mu můj dárek nebude zamlouvat.
- b) Velmi jsem si přál aby ho můj nečekaný dárek opravdu potěšil.
- c) Začal jsem trochu váhat protože ten dárek je vzhledem k mým možnostem velmi drahý.
- d) Nakonec jsem se rozhodl rychle přestože jsem měl o vhodnosti dárku určité pochybnosti.
- A) vedlejší věta podmíněná B) vedlejší věta předmětná C) vedlejší věta přívlastková D) vedlejší věta příslovecná účelová E) vedlejší věta příslovecná příčinná F) vedlejší věta příslovecná přípustková

4. Práce s učebnicí – str.73/ text Jak je stará nejdelší řeka na světě- rozbor v on-line hodině

5. Pracovní sešit – str. 49/ cv.10 a- i

6. Procvičovat můžeš také na www.skolasnahledem.cz - zadej věta jednočlenná a dvojčlenná, věta jednoduchá a souvětí 1, 2,3

7. Literatura - odraz 2.světové války v literatuře – zápis do literárního sešitu

Reakce na válku

– romány zobrazující krutost války, oslavující hrdinství, obětavost, vlastenectví, ale také ukazující strach, zbabělost, kolaboraci

- hrdinové se ocitají většinou v extrémních situacích – ukazují velkou psychickou odolnost a morální přesvědčení
- tematika koncentračních a zajateckých táborů, holocaust

Hlavní představitelé světové literatury:

USA – Joseph Heller – autor satirického románu Hlava XXII (kritika nadutosti, nesmyslných předpisů, manipulace, antimilitaristická satira)

Willam Styron – autor psychologického románu Sophiina volba (o zločinech nacismu – hlavní hrdinka je postavena před rozhodnutí, které dítě má zachránit a které poslat na smrt – rozhodne se pro jedno dítě, ale s tímto rozhodnutím nedokáže žít, bere si život)

Rusko –Boris Polevoj – Příběh opravdového člověka (román dokument o letci, který se zřítíl, ale silou vůle překonal všechny problémy a našel odvahu znovu létat)

Ukázka- přečti si ukázkou a odpovědi na otázky zapiš do literárního sešitu.

Doktor trochu vrávorál. Naklonil se na okamžik k nějakému svému vojenskému poskokovi, který v ruce držel podložku s lejstry, a něco mu šeptal, zatímco se soustředěně dloubal v nose. Eva se prudce přitiskla k Sophii a rozplakala se. "Takže ty věříš v Krista Spasitele? Nejsi Židovka." řekl jí doktor těžkým jazykem, ale hlasem podivně věcným, jako přednášející, který zkoumá poněkud nejasný aspekt nějakého axiomatu. Pak pronesl cosi, co jí na okamžik dokonale mystifikovalo: "Copak neřekl: 'Nechte maličkých přijít ke mně'?" Otočil se k ní zády, s úpornými trhavými pohyby opilce.

Sophie, zajímající se hrůzou, už už měla na jazyku nějakou tupou odpověď, když jí doktor řekl: "Smíš si nechat jedno děcko." "Bitte?" vyjekla Sophie.

"Smíš si nechat jedno děcko." Opakoval. "Druhé půjde pryč. Které si chceš nechat?"

"Chcete říct, že si musím sama zvolit?" "Jseš Polka, nejsi Židovka. Máš výsadu - máš volbu."

Jakékoli uvažování jako by v ní ustrnulo, přestalo. Pak cítila, jak se pod ní podlomila kolena.

"Já nemůžu volit! Já přece nemůžu volit!" začala křičet. Dobře se pamatovala, jak se tehdy rozkřičela! Ani mučení andělé nekřičeli tak hlasitě do lomozu pekelných muk. "Ich kann nicht wählen!" vykřikla.

Doktor si uvědomil, že výstup vzbuzuje nežádoucí pozornost. "Neřvi!" poručil jí. "Dělej a řekni, jak ses rozhodla. Vyber jedno krucihiml, anebo tam pošlu obě. A dělej!"

Vůbec tomu všemu nemohla věřit. Vůbec nevěřila, že tu najednou klečí na tom drsném cementu, tiskne k sobě obě děti tak zoufale, že má pocit, jako by jejich kůže měla i přes vrstvy šatů rázem srůst s její kůží. "Nenuťte mě volit," šeptala v úpěnlivé prosbě. "To přece nemůžu."

"Tak je tam pošlete obě," řekl doktor pomocníkovi, "nach links."

"Mami!" a už slyšela Evin tichý, ale sílící pláč, protože právě v tom okamžiku dítě od sebe odstrčila a s podivně neohrabaným pohybem se na vycementované podlaze zvedla.

"Vezměte si tu menší!" vykřikla. "Vezměte si mou malou!"

A v té chvíli vzal doktorův pomocník Evu šetrně za ručičku - na jeho ohleduplnost se Sophie marně snažila zapomenout - a odváděl ji do čekající legie zatracených Ale jelikož ji pak

téměř oslepila záplava slaných slzí, přec jen byla ušetřena a výraz v Evině obličejí nerozeznávala, za což byla vděčná. Protože v tom nejsmutnějším koutě svého upřímného srdce naprosto jistě věřila, že to by nesnesla, protože už tak byla téměř šílená, když viděla, jak jí ta malá postavička na vždy mizí z očí....

"Držela pořád toho svého medvídka - a svoji flétnu," dodala Sophie na závěr. "Celá ta léta jsem nebyla s to tahle slova přenést přes srdce. Vyslovit je, v jakémkoli jazyce."

Zdroj: W.Styron: *Sophiina volba*

Jak se pokusila hlavní hrdinka své děti zachránit? V čem udělala chybu? Co mohlo „doktora“ popudit, aby ženu donutil k volbě? Kdy příběh hlavní hrdinka vypráví?

Cvičení z českého jazyka

- vyzkoušejte si testy, které jste obdrželi při vyzvedávání sešitů